

21-02-1996

De heer Lodewijk DE WITTE
Gouverneur van de provincie
Vlaams-Brabant

Diestsesteenweg 49

3010

LEUVEN

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlagen

27.214/VI/PF/SM
JP/YS

Mijnheer de Gouverneur,

Op 14 en 21 december 1995 en 25 januari 1996 hebben de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) een onderzoek gewijd aan het dossier dat op 13 november 1995 door de heer Guy DESOLRE, de adjunct van de gouverneur van Vlaams-Brabant, werd overgezonden met toepassing van artikel 65 bis, § 4, van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT).

Dit dossier bevat de volgende klachten

- 1) Op 3 juli 1995 schreef het college van burgemeester en schepenen van Linkebeek aan de adjunct van de gouverneur van Vlaams-Brabant, om hem te melden dat De Post, enkel in het Nederlands, op het grondgebied van de gemeente Linkebeek, huis aan huis een presentatiebrochure van de provincie had verspreid. Het College oordeelde echter dat het ging om een mededeling die rechtstreeks aan het publiek werd gericht en op het grondgebied van gemeenten met een speciale taalregeling derhalve in beide landstalen diende te worden gesteld.

Het College vroeg hem dat de nodige maatregelen zouden worden genomen om de brochure in de voornoemde gemeenten eveneens in het Frans te verspreiden.

- 2) Op 5 juli 1995 schreven twee Franstalige inwoners van Wezembeek-Oppeem de adjunct van de gouverneur aan om hem te melden dat zij, tot hun verbazing, het document betreffende de nieuwe provincie Vlaams-Brabant in het Nederlands hadden ontvangen en derhalve vroegen dat stuk - dat hun interessant scheen - in het Frans te ontvangen.

- 3) Op 10 juli 1995 verbaasden twee andere Franstalige inwoners zich bij de adjunct van de gouverneur over het feit dat zij een eentalige brochure hadden ontvangen terwijl brochures van algemene aard hun vroeger steeds in het Frans en in het Nederlands waren toegestuurd.
- 4) Op 12 juli 1995 stuurde het College van burgemeester en schepenen de adjunct van de gouverneur een protestbrief in de aard van die van het Linkebeekse college.

Op 19 juli 1995 stuurde de adjunct van de gouverneur de bestendige deputatie een bemiddelingsvoorstel waarin hij aanraade de presentatiebrochure van de provincie in de gemeenten Linkebeek en Wezembeek-Oppem in het Frans te verspreiden; de adjunct achtte de klachten van de colleges van burgemeester en schepenen van Linkebeek en Wezembeek-Oppem immers gegrond.

Ter zitting van 24 augustus 1995, besliste de bestendige deputatie, in navolging van het voorstel van haar juridische dienst, dat alle berichten en mededelingen die rechtstreeks aan het publiek worden gericht, door de provincie Vlaams-Brabant enkel in het Nederlands zouden worden gesteld en dat de brochure "Vlaams-Brabant" derhalve enkel in het Nederlands zou worden verspreid, ook in de faciliteitsgemeenten.

Per brief van 29 augustus 1995 deelde de provincie Vlaams-Brabant de heer DESOLRE de voornoemde beslissing van de bestendige deputatie mee.

Per brief van 21 september 1995 stuurde de heer DESOLRE de provincie een omstandig betoog met het verzoek dat de juridische dienst en de bestendige deputatie hun standpunt i.v.m. het bemiddelingsvoorstel zouden herzien.

Ter zitting van 9 november 1995 bevestigde de bestendige deputatie haar beslissing van 24 augustus 1995.

Per brief van 13 november 1995, zond de adjunct van de gouverneur het dossier over aan de VCT; de bestendige deputatie was immers op haar standpunt gebleven en de bemiddelingspoging was mislukt.

- Hij voegde eraan toe dat hij - gesteld dat de bestendige deputatie wat meer begrip had betoond, een nieuw bemiddelingsvoorstel zou hebben geformuleerd. Zijn bedoeling was, voor te stellen dat er in de faciliteitsgemeenten een Franse versie van de brochure zou worden verspreid zonder foto's en zonder luxueuse presentatie. Sinds de verspreiding van de brochure was er echter al zoveel tijd verlopen dat hij vreesde dat de meeste inwoners de brochure niet meer in hun bezit hadden. Derhalve leek deze oplossing hem minder haalbaar dan in de maand juli.

Op het stuk van de ontvankelijkheid van de klachten in het dossier, constateert de VCT wat volgt :

- Artikel 65, bis, § 4, van de SWT, dat werd ingevoerd bij artikel 124 van de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vaststelling van de federale staatsstructuur, bepaalt dat de regeringscommissaris, adjunct van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, alle klachten onderzoekt die tegen de niet-naleving van de gecoördineerde taalwetten of van de koninklijke besluiten die ermee in verband staan, door een natuurlijk of rechtspersoon worden ingediend omtrent zaken die gelokaliseerd of lokaliseerbaar zijn in een randgemeente.

Anderdeels bepaalt artikel 65bis, § 1, van de SWT, dat de regeringscommissaris, adjunct van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant belast is met het toezicht op de toepassing van de wetten en verordeningen op het gebruik van de talen in bestuurszaken in de randgemeenten.

De adjunct van de gouverneur was er dus toe gemachtigd de provincie Vlaams-Brabant in verband met de presentatiebrochure van de gemeente te interpellieren.

- Artikel 61, § 7, van de SWT, dat werd ingevoerd door artikel 123 van de bijzondere wet van 16 juli 1993, bepaalt dat particulieren die hun woonplaats hebben in een randgemeente, voor zover zij doen blijken van een belang, een klacht kunnen indienen bij de VCT.

De klachten die door de colleges van burgemeester en schepenen van Linkebeek en Wezembeek-Oppem werden ingediend, kunnen door de VCT in het kader van de procedure die door de bijzondere wet van 16 juli 1993 werd ingevoerd, niet worden onderzocht, aangezien zij niet uitgaan van particulieren die doen blijken van een belang.

Volgens de vaste rechtspraak van de VCT dienen onder "particulieren" fysieke personen en privé bedrijven te worden verstaan, zulks in tegenstelling tot openbare diensten.

De klachten die werden ingediend door de particulieren van Wezembeek-Oppem vallen daarentegen wel binnen het raam van de nieuwe bevoegdheden van de VCT.

De brochure "Vlaams-Brabant - Nieuwe provincie - Nieuw bestuur" werd, enkel in het Nederlands, in de brievenbussen van alle inwoners van uw provincie gedeponeerd.

Die brochure bevat o.m. een redactioneel artikel dat door u, in uw hoedanigheid van gouverneur werd ondertekend. Zij bevat tevens inlichtingen die even belangrijk zijn voor de Franstalige als voor de Nederlandstalige inwoners, adressen van het

provinciebestuur, van scholen en andere provinciale instellingen, de organisatie van de provincie, de namen en adressen van de gouverneur, de leden van de bestendige deputatie en de provincieraadsleden, de beoogde doelstellingen, enz.

De werkkring van de provincie Vlaams-Brabant bestrijkt homogene gemeenten van het Nederlandse taalgebied, de zes randgemeenten en de taalgrensgemeente Bever. Haar zetel is gevestigd te Leuven, een gemeente zonder speciale regeling van het Nederlandse taalgebied. De provincie is dus een gewestelijke dienst als bedoeld door artikel 34, § 1, a, SWT.

Artikel 34, § 1, 3e lid, bepaalt dat een dergelijke dienst de berichten en mededelingen, die hij rechtstreeks aan het publiek richt, stelt in de taal of talen die ter zake opgelegd zijn aan de plaatselijke diensten van de gemeenten waar zijn zetel gevestigd is.

Een strikte toepassing van de wet zou tot gevolg hebben dat de berichten en mededelingen die door de provincie Vlaams Brabant rechtstreeks tot het publiek worden gericht, uitsluitend in het Nederlands zouden worden gesteld, ook wat het publiek van gemeenten met een speciale regeling betreft.

In haar advies nr. 1.868 van 5 oktober 1967 heeft de VCT evenwel geoordeeld dat de letterlijke toepassing van de wet het gebruik van de tweetaligheid voor de berichten en mededelingen voor het publiek van de gemeenten uit het ambtsgebied, die met een speciale regeling zijn begiftigd, onmogelijk zou maken, en dat een dergelijke interpretatie klaar en duidelijk zou indruisen tegen de algemene opzet van de wet; deze laatste heeft immers enerzijds de homogeniteit van de eentalige gebieden willen verstevigen en anderzijds, in sommige gevallen, uitdrukkelijke faciliteiten toegekend aan de taalminderheden van sommige gemeenten.

Verwijzend naar de overwegingen van advies nr. 1980 van 28 september 1967 betreffende de berichten en mededelingen die rechtstreeks worden gericht aan het publiek van de centrale en gelijkgestelde diensten, heeft de Commissie gemeend dat het voor de toepassing van artikel 34, § 1, paste regels aan te nemen die tegelijk met de letter van de wet en de twee bovenstaande doeleinden van de wetgever rekening hielden.

Derhalve is zij van mening dat door het gebruik van de taal voor te schrijven die is opgelegd aan de plaatselijke diensten van de gemeente waar de zetel van de dienst is gevestigd, de wetgever slechts de berichten en mededelingen heeft willen bedoelen die in of op de gebouwen van deze diensten rechtstreeks aan het publiek worden gericht, terwijl de berichten en mededelingen die in de andere gemeenten van het ambtsgebied

aan het publiek worden gericht, normaliter de taalregeling dienen te volgen die ter zake aan de plaatselijke diensten van deze gemeenten is opgelegd. Deze interpretatie wordt trouwens bevestigd door het 4de lid van artikel 34, § 1, wanneer het preciseert : "Wanneer de gewestelijke dienst gevestigd is in een gemeente zonder speciale taalregeling geniet het publiek uit de gemeenten van het ambtsgebied die aan een andere taalregeling onderworpen zijn of die begiftigd zijn met een speciale taalregeling, ten aanzien van de rechtstreeks afgegeven formulieren, dezelfde rechten als in genoemde gemeenten".

Wat voor de formulieren geldt kan eveneens op de berichten en mededelingen aan het publiek toepasselijk worden gemaakt, daar deze gewoonlijk dezelfde regeling volgen.

Rekening houdend met dit advies en met artikel 24, 1e lid, van de SWT, kan worden geconcludeerd dat de provincie Vlaams-Brabant voor de berichten en mededelingen die zij rechtstreeks aan het publiek van de randgemeenten richt, het Nederlands en het Frans moet gebruiken.

Het advies nr. 1.868 werd meermaals bevestigd, o.m. door de adviezen nr. 3.261 van 18 maart 1971, 22.125 van 28 maart 1991 (brochure "Brabant blijft sportief"), nr. 23.142 van 22 januari 1992 (N. afdeling), nr. 24.134 van 3 maart 1993, 25.109 en 25.111 van 10 maart 1994, 26.053 van 9 februari 1995.

Weliswaar heeft de VCT, in haar advies nr. 17.203 van 16 januari 1986 toegegeven dat de culturele dienst van de provincie Limburg, de brochure "Bokrijk-Kant" met informatie die niet verplicht ter kennis van het publiek diende te worden gebracht, in de taalgrensgemeenten enkel in het Nederlands mocht verspreiden. In haar advies nr. 19.193 van 22 november 1990, heeft zij er mee ingestemd dat de bestendige deputatie het informatieblad "De Nieuwe Limburger" - een blad met vrijblijvende informatie - in de faciliteitsgemeenten enkel in het Nederlands mocht verspreiden, zij het dan wel op voorwaarde dat het enkel aan de Nederlandstalige inwoners van die gemeenten werd gestuurd en niet huis aan huis werd verdeeld.

In dat advies stond verder dat het de provincie toekwam de opportuniteit te onderzoeken om ten behoeve van Franstalige inwoners een Franstalige samenvatting van de brochure op te stellen.

Wat het advies 26.043 van 31 maart 1994 en 21 april 1994 betreft, dat op 7 juli 1994 werd bevestigd, dat stelt de algemene regels voorop m.b.t. het gebruik van de talen in de provincie Vlaams-Brabant. Wat de taal van de berichten, mededelingen en formulieren betreft, beperkt het zich tot een vermelding van de tekst van artikel 34, § 1, 3e lid, van de SWT. Dat advies kan niet worden beschouwd als een weergave van de rechtspraak van de VCT ter zake, aangezien het geen gewag maakt van het advies nr. 1.868 van 5 oktober 1967.

Overigens heeft het advies nr. 26.140 van 10 november 1994 het advies nr. 26.043 aangevuld met een afschrift van het voornoemde advies 1.868.

Dit advies 26.140 van 10 november 1994 preciseert dat de publicaties van de provincie Vlaams-Brabant die bestemd zijn voor haar binnendienst, de bestuurders en het personeel van de provincie zelf, de gemeenten en andere instanties, en dus niet kunnen worden beschouwd als zijnde rechtstreeks gericht tot het publiek, in het Nederlands moeten worden gesteld; dat de particulieren, o.m. op grond van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur, kunnen vragen een bestuursdocument in te zien, verandert niets aan de verplichtingen die zijn opgelegd door de gecoördineerde taalwetten.

Het advies voegt daaraan toe dat het, met het oog op de promotie van de provincie in het buitenland en t.a.v. een internationaal publiek, voor de VCT bij uitzondering aanvaardbaar is dat de provincie haar brochures, folders, enz. eveneens in andere talen stelt.

*

*

*

Tot besluit en overeenkomstig haar vaste rechtspraak bevestigt de VCT het principe volgens hetwelk de berichten en mededelingen aan het publiek, aan de inwoners van de randgemeenten in het Nederlands en in het Frans moeten worden gesteld. Het komt de provincie Vlaams-Brabant toe te bepalen welke informatie zij in die vorm aan de inwoners van de voornoemde gemeenten wenst te verstrekken.

In het bijzondere geval van de presentatiebrochure van de provincie Vlaams-Brabant gaat het overwegend om informatie die als "berichten en mededelingen aan het publiek" moeten worden beschouwd. Ook werd de brochure huis aan huis besteld. Door aldus te handelen heeft de provincie Vlaams-Brabant de indruk gewekt dat het om informatie ging die volgens de vaste rechtspraak van de VCT in het Nederlands en in het Frans moet worden verstrekt.

De klachten ingediend door de particulieren zijn derhalve ontvankelijk en gegrond in de mate dat de in de brochure vervatte officiële berichten en mededelingen niet in beide talen zijn opgenomen.

Zij verzoekt u haar het gevolg mee te delen dat u aan haar advies zult geven.

Met toepassing van artikel 61, § 7, SWT, wordt dit advies gestuurd aan dhr. Johan VANDE LANOTTE, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, aan dhr. Guy DESOLRE, adjunct van de gouverneur van Vlaams-Brabant, en aan de klagers.

Met de meeste hoogachting,

De Voorzitter,

A. VAN CAUWELAERT-DE WYELS